

การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเขตบาง
คอแหลม กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Participation of Children and Youth in the Children and Youth Council: A Case
Study of The Children and Youth Council of Bangkholeam district, Bangkok

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
โดย	น.ส.กนกวรรณ วงศ์กระพันธุ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.วอกร พัวพันสวัสดิ์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.วอกร พัวพันสวัสดิ์)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จักรกริช สังขมณี)	
.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริมา ทองสว่าง)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6180903624 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD: The Children and Youth Council, Participation, Children and Youth
Kanokwan Wongkraphan : The Participation of Children and Youth in the
Children and Youth Council: A Case Study of The Children and Youth
Council of Bangkholeam district, Bangkok. Advisor: Vong-on
Phuaphansawat, Ph.D.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ความคิดเห็น และกำลังใจ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วงอร พัวพันธ์สวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่สละเวลาอันมีค่ามาช่วยตรวจสอบโครงเรื่องของการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ความรู้ และแนะแนวทางในการทำงานวิจัย เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ รวมถึงความช่วยเหลืออื่นๆ โดยผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณอนันตชัย บุญตะนัย หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางคอแหลม ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม

ขอขอบคุณ ผู้ให้ความร่วมมือทุกท่าน ที่สละเวลาในการเข้ารับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณกัญเกียรติ วงศ์กระพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง และคุณมะลิ วงศ์กระพันธ์ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดพัทลุง ที่ให้ทุนการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณคุณกิตติศักดิ์ วงศ์กระพันธ์ และ พ.ต.ท.มุตินันท์ จิตรแข็ง ที่ให้การสนับสนุนทุกอย่าง และคอยให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา จนงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กนกวรรณ วงศ์กระพันธ์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
ที่มาและความสำคัญ	1
คำถามในการวิจัย	2
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560.....	2
ลักษณะการทำงานของสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม	9
สภาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ.....	10
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน	13
อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน.....	16
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	19
ระเบียบวิธีวิจัย	20
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	21
ผลการวิจัย	21
1. ฐานะทางการเงินในครอบครัวของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง	21
2. ลักษณะการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน	22

3. การรู้จักและรับรู้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชน.....	24
4. การรับรู้ถึงข่าวเด็กและเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	24
5. ความเข้าใจในสภาเด็กและเยาวชน	25
6. การได้รับความร่วมมือจากคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน	26
7. เวลาส่วนตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม.....	27
8. ช่วงอายุที่เหมาะสมของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน	28
9. หน่วยงานที่ควรรับผิดชอบ.....	28
10. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน	29
แผนที่ความคิดแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน.....	31
.....	31
บทสรุป.....	32
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน	32
แนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับ สภาเด็กและเยาวชน.....	35
ข้อจำกัดของการวิจัย	36
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	37
บรรณานุกรม.....	38
ประวัติผู้เขียน.....	41

ที่มาและความสำคัญ

สภาเด็กและเยาวชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมตามวัย พัฒนาทักษะความกล้าคิดกล้าแสดงออก ทักษะความเป็นผู้นำ และการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน รวมถึงการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ได้รับโอกาสและเข้าถึงการพัฒนาในทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน เติบโตไปบนพื้นฐานของครอบครัวที่ดี มีความอบอุ่น มีทักษะทางความคิดที่ดี มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และรู้จักปกป้องตัวเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด และภัยอันตรายต่างๆ ซึ่งจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยกำหนดจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนเขต สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครฯ และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ซึ่งมีโครงสร้างเชื่อมโยงกันในทุกระดับ อีกทั้งยังให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และภาคประชา-สังคม ร่วมกันส่งเสริมสภาเด็กและเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

สภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขตซึ่งประกอบด้วยประธาน 1 คน และผู้บริหารไม่เกิน 20 คน มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชน และปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ เนื่องจากสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เท่าที่ควร รวมถึงคณะบริหารสภาเด็กฯที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งคณะบริหารสภาเด็กฯ จึงทำให้การประสานความร่วมมือต่างๆไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ คณะบริหารสภาเด็กฯไม่สนใจเข้าร่วมการประชุมในการกำหนดแนวทางและจัดทำแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ ส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมเป็นไปด้วยความยากลำบาก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมในสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน รวมถึงการได้รับความร่วมมือและการ

ประสานงานจากคณะกรรมการสภาเด็กฯ ในการร่วมกันกำหนดแนวทางและจัดทำแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมนั้น สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ให้เติบโตสมวัย เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมกันในสังคม การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และทักษะการเป็นผู้นำซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการที่เด็กและเยาวชนทุกคนจะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีภูมิคุ้มกันและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมมีปัจจัยด้านใดบ้าง
2. แนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมให้มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมีแนวทางใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมให้มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ประเด็นที่ 1 ความเป็นมาของการจัดตั้งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2560)

สืบเนื่องมาจากการสัมมนาในวันเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2547 ในหัวข้อเรื่อง เสี่ยงสะท้อนจากประชาชน ซึ่งได้มีการเสนอความต้องการของเยาวชนในการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติขึ้น คณะกรรมการจัดงานวันเยาวชนแห่งชาติจึงมีมติให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นกรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนำร่อง ทั้งหมด 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย สุรินทร์ ปราจีนบุรี และสตูล

ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้สานต่อนโยบายดังกล่าว โดยมอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขยายการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน เพิ่มขึ้นให้ครบทั้ง 76 จังหวัด ภายใต้หลักการ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณให้ทุกจังหวัดดำเนินการ

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดได้ครบทั้ง 75 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานครที่ได้มีการแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2549 เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายเยาวชนในทุกระดับ จนในที่สุดได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2549

เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2551 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนการเกิด การยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย มีสุขภาพและพละนาถัยแข็งแรง มีความผูกพันต่อครอบครัว มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งมีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในการทำงานสุจริต ซึ่งกำหนดให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดให้มีสภาเด็กจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ จำนวน 878 อำเภอ และระดับจังหวัด 76 จังหวัด และให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) จัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ภายใต้หลักการ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน”

ประเด็นที่ 2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521

ก่อนที่จะมี พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ขึ้นมานี้ ได้มีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้เยาวชนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เนื่องจากเยาวชนเป็นกำลังของชาติในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ในการนี้ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ และกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่วางแผน ประสานงาน กำกับดูแล และติดตามประเมินผลในการดำเนินงานส่งเสริมกิจการเยาวชนดังกล่าวตาม พรบ.ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521(บ้านจอมยุทธ, 2543)

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมาก ทำให้ พรบ. ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 ซึ่งได้บังคับใช้มานานแล้ว ไม่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตรา พรบ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ขึ้น เพื่อกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน รวมถึงให้องค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ก่อนที่จะมี พรบ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้มีการดำเนินการด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521

2. มีการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดทั้ง 75 จังหวัด ซึ่งไม่ได้จัดตั้งตาม พรบ. ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 แต่เกิดจากความต้องการของเด็กและเยาวชนเอง

3. แต่งตั้งสภาเยาวชนกรุงเทพมหานครตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2549

4. แต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ประเด็นที่ 3 กลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นจาก พรบ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

เมื่อมีการประกาศใช้ พรบ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้มีกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนเกิดขึ้น ดังนี้

1. ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 ตามมาตราที่ 3

2. กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ตามมาตราที่ 10 ซึ่งทำหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เสนอกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อกฎหมายบางประการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน รวมถึงเสนอกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน

3. กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อให้เกิดเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนที่เชื่อมโยงถึงกันและกระจายไปในทุกพื้นที่ และเพื่อให้มีสภากลาง (สภาเด็กและ

เยาวชนแห่งประเทศไทย) ที่เป็นเหมือนศูนย์กลางความร่วมมือของเด็กและเยาวชน และสามารถเชื่อมโยงการทำงานถึงกันได้ในทุกระดับ

สามารถสรุปได้ว่า ก่อนที่จะมี พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดครบทั้ง 75 จังหวัดแล้ว เมื่อมีการประกาศใช้ พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด จะต้องมีการคัดเลือกคณะกรรมการฯ จากเดิมที่เป็นในลักษณะของคณะกรรมการฯ คัดเลือกจากเด็กและเยาวชน อายุ 15 – 25 ปี เข้ามาเป็นกรรมการฯ 20 – 25 คน เปลี่ยนเป็นคัดเลือกเด็กและเยาวชน อายุไม่เกิน 25 ปี เข้ามาเป็นคณะกรรมการฯ 21 คน

2. จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอขึ้นทุกอำเภอ

3. ยกเลิกสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

4. แต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

ประเด็นที่ 4 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลได้มีนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบล (ซึ่งไม่ได้ถูกกำหนดไว้ใน พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550) เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนของท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเพื่อให้เป็นแกนนำในการจัดทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2560)

ในปี พ.ศ. 2559 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะอนุกรรมการกิจการเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เสนอให้มีการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ด้วยเหตุผลที่ว่า มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การประกาศใช้ พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อให้สามารถส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่

1. แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามมาตราที่ 6 วรรค 2

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ มาตราที่ 10 ข้อ 4 และข้อ 7

3. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบล และสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล

4. กำหนดให้กรุงเทพมหานครส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนเขต และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

แสดงให้เห็นว่า พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ทำให้พัฒนาการของการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนครอบคลุมในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล/เทศบาล ระดับอำเภอ/เขต ระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และระดับประเทศ จนในปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนรวมทั้งสิ้น 8,780 สภา แบ่งออกเป็นสภาเด็กและเยาวชนตำบล/เทศบาล 7,774 สภา สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ/เขต 928 สภา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด/กรุงเทพมหานคร 77 สภา และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย 1 สภา โดยมีเด็กและเยาวชนที่เป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ 160,000 กว่าคน ("สภาเด็กและเยาวชนจัดคัดเลือก คณะบริหาร-ปธ.คนใหม่... อ่านต่อที่ : <https://www.dailynews.co.th/regional/691203>," 2562)

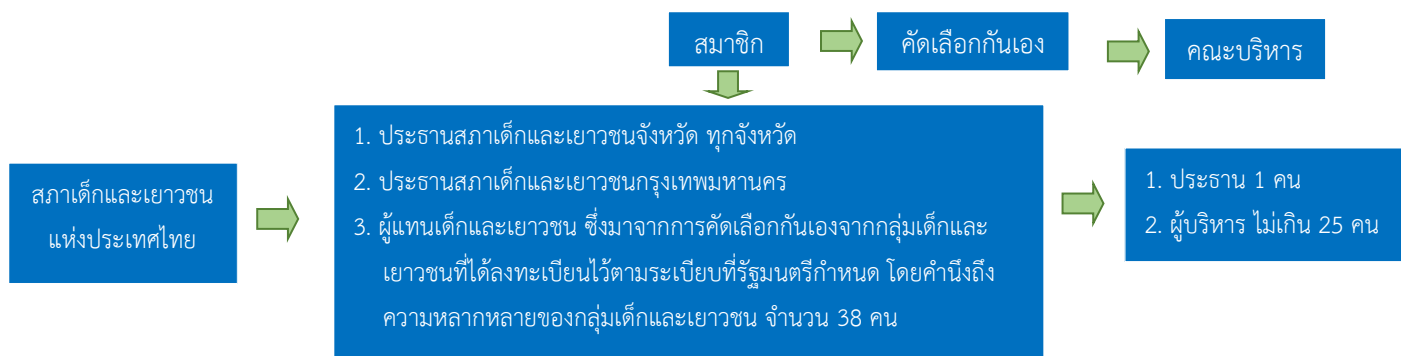
ประเด็นที่ 5 โครงสร้างและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็น พรบ.ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความรู้ความสามารถที่เหมาะสมตามวัย รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน รวมถึงการคุ้มครองสิทธิต่างๆ ทั้งสิทธิในการเข้ารับการศึกษา สิทธิในการเข้ารับบริการทางสาธารณสุข สิทธิในการมีเวลาพักผ่อน มีเวลาเล่น และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม

สภาเด็กและเยาวชนเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตาม พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 หมวดที่ 3 ซึ่งสภาเด็กและเยาวชนเป็นกลไกของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายที่มีพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีบทบาทในการคิดและสร้างโครงการที่สร้างสรรค์ หรือกิจกรรมที่เป็นการแก้ไขปัญหาของชุมชนตามวิถีทางที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้นๆ (Sirintip, 2554) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนมีหลายระดับ เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนเข้าถึงในทุกพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น สภาเด็กและเยาวชนตำบล/เทศบาล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนเขต (กทม.) สภาเด็กและเยาวชน

กรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย โดยสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับมีโครงสร้างที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบทั่วประเทศ ตามแผนภาพที่แสดงดังนี้

ที่มา: (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2560)

สภาเด็กและเยาวชนในระดับเขต ตามมาตราที่ 24 และมาตราที่ 25 ของ พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้กรุงเทพมหานครร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนเขต ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 25 ปีบริบูรณ์ ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในแต่ละเขตนั้น และไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย ประธาน 1 คน และผู้บริหาร ไม่เกิน 20 คน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน โดยคำนึงถึง ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส และให้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภาเด็กและเยาวชน และปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ รวมทั้งดำเนินการอื่นที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

การจัดสรรงบประมาณให้กับสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ของกรุงเทพมหานครจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตบางคอแหลม เพื่อส่งเสริมกิจการสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

- ปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเขตบางคอแหลมได้รับงบประมาณ 140,800 บาท แบ่งออกเป็นการจ้างอาสาสมัครช่วยปฏิบัติงานสภาเด็กและเยาวชนเขต 90,800 บาท และการจัดกิจกรรมพิเศษสภาเด็กและเยาวชนเขต 50,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเขตบางคอแหลมได้รับงบประมาณ 149,800 บาท แบ่งออกเป็นการจ้างอาสาสมัครช่วยปฏิบัติงานสภาเด็กและเยาวชนเขต 90,800 บาท การจัด

กิจกรรมพิเศษสภาเด็กและเยาวชนเขต 50,000 บาท และการประชุมคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขต 6 ครั้ง 9,000 บาท

2. กรมกิจการเด็กและเยาวชนสนับสนุนงบประมาณให้สภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561 เป็นต้นมา ปีละ 30,000 บาท เพื่อให้คณะบริหารสภาเด็กฯ นำไปใช้ในการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขต

ลักษณะการทำงานของสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม

สภาเด็กและเยาวชน ตาม พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีไว้เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามาเรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบจำลองในลักษณะของสภาเด็กและเยาวชนและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการแต่งตั้งคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนขึ้นจากการคัดเลือกกันเองของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นตัวแทนในการบริหารการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีบทบาทในการคิดและสร้างโครงการที่สร้างสรรค์ หรือจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึงแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และเพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนได้มีความกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม สภาเด็กและเยาวชนยังมีพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนได้เข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งถือเป็นเวทีหนึ่งที่จะทำให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของรัฐบาล เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

ลักษณะการทำงานของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม มีรูปแบบดังนี้

1. สำนักงานเขตบางคอแหลมจัดการประชุมสามัญประจำปี ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตบางคอแหลม เพื่อคัดเลือกคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม โดยเชิญชวนเด็กและเยาวชนในพื้นที่ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขต ประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้นำชุมชนและโรงเรียนในพื้นที่

2. การคัดเลือกคณะบริหารสภาเด็กฯ โดยให้เด็กและเยาวชนคัดเลือกกันเอง โดยอาจใช้วิธีการเสนอชื่อแล้วยกมือเลือก โดยเลือกคณะบริหารให้ครบทั้ง 21 คนก่อน จากนั้นก็ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะบริหารเลือกตำแหน่งประธานและตำแหน่งอื่นๆกันเอง

3. สำนักงานเขตบางคอแหลมจัดการประชุมคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตบางคอแหลม เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานและจัดทำโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เช่น กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมพัฒนาศักยภาพและทักษะต่างๆ เปิดเวทีพูดคุยรับฟังความคิดเห็นและความต้องการต่างๆจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม เป็นต้น

4. คณะบริหารสภาเด็กฯดำเนินการตามแผนและโครงการต่างๆที่ได้กำหนดไว้ โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตที่รับผิดชอบเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา สนับสนุน และให้การช่วยเหลือในการดำเนินงานต่างๆของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม ภายใต้หลักการ “เด็กนำผู้ใหญ่หนุน” เพื่อให้กิจกรรมต่างๆสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

5. สำนักงานเขตบางคอแหลมจัดการประชุมคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตบางคอแหลม ไม่น้อยกว่า 6 ครั้งต่อปี เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม

สภาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

ถึงแม้ว่าสภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทยจะเพิ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งในทุกระดับอย่างเป็นระบบทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2560 ตาม พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 แต่สำหรับในต่างประเทศอีกหลายประเทศก็ได้มีการจัดตั้งกลุ่มและกฎหมายในลักษณะที่คล้ายกับสภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย โดยนายกิตติสมานไทย ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นำเสนอรูปแบบของสภาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศไว้ ดังนี้ อ้างถึงใน (วัลลภ ตังคณานุรักษ์)

ประเทศจีน

สหพันธ์เยาวชนแห่งชาติจีน (All-China Youth Federation หรือ ACYF) เป็นองค์กรของประชาชนภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1949 (พ.ศ.2492) ACYF ประกอบด้วยองค์กรเครือข่ายที่เรียกว่าสหพันธ์เยาวชนในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับมณฑล (Province) ระดับอำเภอ (Country) และระดับเมือง (City) โดยในแต่ละระดับจะมีผู้แทนเยาวชนหรือผู้ทำงานเยาวชนที่มาจาก การเลือกตั้ง เพื่อเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการเยาวชนต่อไป เช่น ผู้แทนสหพันธ์เยาวชนชุมชนจากทุกชุมชนอยู่ในสหพันธ์เยาวชนเมือง ผู้แทนสหพันธ์

เยาวชนทุกมณฑลอยู่ในสหพันธ์เยาวชนแห่งชาติ เป็นต้น ทำงานเชื่อมโยงกันในทุกระดับ และมีการเชื่อมโยงการทำงานด้านนโยบายตั้งแต่ระดับชาติลงมาเป็นแนวทางเดียวกัน ในส่วนของการปฏิบัติงานในแต่ละระดับจะสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานแต่ละระดับเอง ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการและงบประมาณ สำหรับโครงสร้างการบริหารของ ACYF จะประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากระดับล่างขึ้นมาเป็นตัวแทนในระดับประเทศ และมีวาระผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทุก 5 ปี

นอกจากนี้ ACYF ยังมีองค์กรอีกหลายองค์กรเน้นงานด้านอาสาสมัครเยาวชน เช่น The Chinese Young Volunteers Association, The Chinese Young Entrepreneur Association ฯลฯ ซึ่งเป็นเยาวชนในภาคส่วนต่างๆ ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศจากสถานะที่ตนเองเป็นอยู่ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีผู้แทนเยาวชนจากทุกภาคส่วนของสังคม ได้แก่ สถานประกอบการ บริษัทเอกชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น เข้าไปเป็นตัวแทนในคณะกรรมการด้วย เพื่อทำหน้าที่บริหารด้านการส่งผ่านนโยบาย ด้านการพัฒนาเยาวชนจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนลงไปสู่แนวทางปฏิบัติในทุกกระดับ ประเทศเวียดนาม

สหภาพเยาวชนคอมมิวนิสต์โฮจิมินห์ (Ho Chi Communist Youth Union) ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 26 มีนาคม ค.ศ.1931 (พ.ศ.2474) เป็นองค์กรภาคการเมืองและสังคมของเยาวชนเวียดนาม ภายใต้การนำและการฝึกฝนจากพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามและอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ซึ่งสมาชิกของสหภาพประกอบด้วยเยาวชน ผู้นำที่มีหัวก้าวหน้าและต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ของพรรค และมีเป้าหมายเพื่อความเป็นเอกราชของชาติและลัทธิสังคมนิยม นอกจากนี้ ยังมีสหพันธ์เยาวชนแห่งชาติเวียดนาม (Vietnam Youth Federation หรือ VYF) เป็นองค์กรกลาง เทียบเท่าระดับกระทรวงที่ดูแลงานด้านเยาวชน ขึ้นกับคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม และมีโครงสร้างเช่นเดียวกับสหพันธ์เยาวชนแห่งชาติจีน

ประเทศสิงคโปร์

สภาเยาวชนสิงคโปร์ (National Council หรือ NYC) เป็นหน่วยงานภาครัฐภายใต้รัฐบาลสิงคโปร์ ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศ โดยการดำเนินโครงการต่างๆ การสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำของเยาวชนในชุมชน และการเพิ่มศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้ให้กับเยาวชนกลุ่มต่างๆ และเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง

NYCเป็นหน่วยงานประสานงานด้านเยาวชนระดับชาติ จึงเน้นที่จะให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ เช่น การทำวิจัยและศึกษา การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ การพัฒนา เครื่องมือและทรัพยากร เพื่อพัฒนาเยาวชนและหน่วยงานเยาวชนภาคส่วนต่างๆ

ประเทศญี่ปุ่น

สภาเยาวชนแห่งญี่ปุ่น (Japan Junior Chamber : Japan JC) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 เป็นองค์กรที่ควบคุมดูแลการบริหารทั่วประเทศแบบบูรณาการ ซึ่งมีการจัดตั้งอยู่ทั่วประเทศและมีการดำเนินการที่มีเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือ การสร้างสังคมที่ดีกว่าบนพื้นฐานหลักคิด 3 ข้อ ได้แก่ 1.การฝึกฝนให้เชี่ยวชาญ 2.การอุทิศตน และ 3.มิตรภาพ ซึ่งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกสภาเยาวชนได้จะต้องมีอายุระหว่าง 20 – 40 ปี มีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อสังคม และจะต้องปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด การเข้าเป็นสมาชิกสภาเยาวชนจะทำให้สามารถสร้างประสบการณ์จากการฝึกฝนและปฏิบัติจริงผ่านทางกิจกรรมของสภาเยาวชน ซึ่งครอบคลุมหลากหลายสาขา ทั้งการวางผังเมือง การศึกษา ประชาคมระหว่างประเทศ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทำให้บุคลากรในสภาเยาวชนสามารถพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ และมีผลงานโดดเด่นจนมีโอกาสได้เป็น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น (วิลาลิณี ฉายรัตน์ตระกูล)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบในด้านงานเยาวชน คือ National Assembly for Youth Development หรือ NAYD ร่วมกับหน่วยงานระดับจังหวัด (Prefecture) และเมือง (Municipality) และหน่วยงานเยาวชนอื่นๆ ทั่วประเทศ

จากการศึกษาสภาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ พบว่า บางประเทศเป็นสภากลางสภาเดียว เช่น สภาเยาวชนสิงคโปร์ และสภาเยาวชนแห่งญี่ปุ่น ซึ่งไม่มีสาขาย่อยลงไปในระดับท้องถิ่น จึงอาจทำให้การบริหารจัดการและการจัดสรรงบประมาณสามารถทำได้ง่ายขึ้น ในขณะที่สหพันธ์เยาวชนแห่งชาติจีน และสหพันธ์เยาวชนแห่งชาติเวียดนาม มีโครงสร้างสภาหลายระดับตั้งแต่ส่วนกลางลงไปถึงท้องถิ่น ซึ่งอาจทำให้การทำงานครอบคลุมในทุกกระดับ มีการทำงานที่เชื่อมโยงถึงกัน และอาจจะสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันได้ อย่างไรก็ตาม การที่โครงสร้างสภามีหลายระดับนั้น อาจมีเด็กและเยาวชนบางคนเป็นผู้บริหารในหลายระดับ ทำงานในหลายตำแหน่ง ทำให้อาจเกิดการการทำงานที่ทับซ้อนกันได้ต่างๆ โดยสภาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรเยาวชนที่เน้นในเรื่องของการเมืองการปกครองของประเทศ นั่นคือ สหภาพเยาวชนคอมมิวนิสต์โฮจิมินห์ของประเทศเวียดนาม ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อความเป็นเอกราชของชาติและลัทธิสังคมนิยม

สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดตั้งและดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 แล้ว ซึ่งเป็นสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด และได้มีการจัดตั้งเพิ่มมากขึ้นในหลายๆจังหวัด จนครบทุกจังหวัดในปี พ.ศ. 2549 นอกจากนี้ การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมีผลทำให้เกิดการตรา พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ขึ้นมา เพื่อขยายงานสภาเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบลไปจนถึงระดับประเทศ และเพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.

2521 ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้ออกแบบนโยบายเชื่อว่าการมีโครงสร้างการทำงานชัดเจนและมีการบูรณาการสภาในทุกระดับ จะสามารถทำให้สภาเด็กบรรลุวัตถุประสงค์การสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนได้ แต่ในระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติกลับไม่เป็นเช่นนั้น เพราะถึงแม้ว่าจะมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน แต่การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนกลับอยู่ในระดับต่ำ งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งค้นหาและอธิบายข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในสภาของเด็กและเยาวชนจากมุมมองของเยาวชน ผู้ปกครอง และผู้ปฏิบัติงาน แทนที่จะเป็นมุมมองของผู้ออกแบบนโยบาย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน

สภาเด็กและเยาวชนเปรียบเสมือนการจำลองสภาทางการเมืองในรัฐบาล ย่อส่วนลงมาในระดับของเด็กและเยาวชนให้ได้เรียนรู้ถึงการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การที่เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนจนไปถึงการได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะบริหารของสภาเด็กและเยาวชนนั้น ถือเป็นก้าวสำคัญในการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในลักษณะของสภาเด็กและเยาวชน เพราะเด็กและเยาวชนจะได้มีโอกาสได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน หรือการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งการแสดงความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ได้โอกาสต่างๆ ไปจนถึงการมีสิทธิออกเสียงคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในพื้นที่นั้นในการเข้าไปมีบทบาทบริหารงานสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประโยชน์สูงสุด ดังนั้น เพื่อเป็นการทำความเข้าใจอย่างง่าย จึงขออธิบายความหมายของการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนา รวมถึงการได้รับผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์จากผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและทัศนคติ เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ได้แนวคิดหรือวิธีการใหม่ๆในการดำเนินงาน เกิดเป็นข้อตกลงร่วมกัน และรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์, 2550; ธนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2551; สฤณี ัญญกิจจานุกิจ, 2547; อรทัย ก๊กผล, 2548)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำต่างๆที่เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ เพื่อให้ส่งผลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล หรือเพื่อผลักดันให้รัฐบาลทำบางอย่าง หรือเพื่อให้มีผลในการกำหนดนโยบาย รวมถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผ่านการแสดงออกได้หลายทาง ได้แก่ การรับฟังข่าวสาร การแสดงทัศนคติและความคิดเห็น การใช้สิทธิออกเสียง การอภิปราย การเข้าร่วมประชุม และการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารบ้านเมืองแบบประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น (ดวงแก้ว จันทรสระแก้ว, 2550)

สำหรับลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสภาเด็กและเยาวชนสามารถสรุปได้เป็น 6 ลักษณะ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และ พรรณทิพย์ เพชรมาก, 2551) ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) หมายถึง เด็กและเยาวชนในพื้นที่รับรู้ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน ทั้งแผนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมถึงข้อมูลการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) หมายถึง การรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม รวมถึงเป็นการกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดการเสนอแนะกลับมาเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีหลายรูปแบบ เช่น การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นเวทีสาธารณะที่ใช้ในการทำความเข้าใจระหว่างกัน

4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมในลักษณะที่มีการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย ไม่มีการปิดบังข้อมูลกัน โดยเฉพาะข้อมูลที่มีผลประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนโดยตรง โดยในการจัดการประชุมจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงกำหนดการประชุมให้เด็กและเยาวชนได้ทราบอย่างทั่วถึงกัน และจะต้องมีผู้บริหารสภาเด็กฯเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะบริหารสภาเด็กฯทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการร่วมกันตัดสินใจต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเด็กและเยาวชน

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย เป็นลักษณะของการเรียกร้องและปกป้องสิทธิของตนเองของเด็กและเยาวชน โดยเป็นผลมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยตรง เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ที่เด็กและเยาวชนควรจะได้รับ

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง 2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อม 3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบกึ่งโดยตรง 4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม และ 5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบพหุการเมือง (วัชรวิชัย, 2545) อ้างถึงใน (ดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว, 2550) ซึ่งการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนนั้น เริ่มต้นจากการที่เด็กและเยาวชนในพื้นที่มาเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงเสนอตัวแทนของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในการบริหารจัดการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนในพื้นที่ยังสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมของสภาเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆที่มีผลกระทบและเป็นผลประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่งของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับสภาเด็กและเยาวชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนนี้จัดเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งโดยตรง กล่าวคือ เป็นทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ซึ่งหมายถึง เด็กและเยาวชนสามารถเข้าร่วมประชุมต่างๆของสภาเด็กฯ เพื่อร่วมเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ และเป็นทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อม ซึ่งหมายถึง การที่เด็กและเยาวชนเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองในสภาเด็กฯ

แสดงให้เห็นว่า การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตาม พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 นี้ นอกจากจะทำให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นไปในลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนแล้ว ยิ่งไปกว่านั้น สภาเด็กและเยาวชนยังเป็นพื้นที่ทางการเมืองให้สำหรับคนกลุ่มนี้ได้เข้ามาแสดงบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางเวทีของเด็กและเยาวชนในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบหรือผลประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน รวมถึงเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยตรง เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการดำเนินงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนต่อไป

พื้นที่ทางการเมืองของเด็กและเยาวชนอาจแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ 1. พื้นที่ทางการเมืองที่รัฐจัดตั้งให้ตามกฎหมาย และ 2. พื้นที่ทางการเมืองที่สาธารณะ เป็นพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนสมัครใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือการรวมกลุ่มกันของเยาวชนในการแสดงความต้องการ ความคิดเห็น หรือเรียกร้อง

ความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น (สังกมา สารวัตร, 2557) สำหรับพื้นที่ทางการเมืองของสภาเด็กและเยาวชนนี้ จัดอยู่ในรูปแบบของพื้นที่ทางการเมืองที่รัฐจัดตั้งให้ตามกฎหมาย เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน

การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันทำให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสังคมที่เป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น มีกลุ่มเพื่อนและโลกส่วนตัวอยู่ในสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ และมีการแข่งขันทางด้านการศึกษากันมากขึ้น จึงทำให้เด็กและเยาวชนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัย (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528) ได้แก่

1) ปัจจัยด้านเวลา การที่เด็กและเยาวชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้นั้น จะต้องแบ่งเวลาส่วนตัวจากเรื่องอื่นๆ เพื่อมาเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มักให้เวลาไปกับการเรียนทั้งเรียนที่โรงเรียนและเรียนพิเศษที่สถานกวดวิชา รวมถึงการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้วย จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาที่จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้อย่างเต็มที่

2) ปัจจัยผลลัทธิจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะผู้นำ ได้แก่ 2.1 เพื่อน เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่ต้องการการมีเพื่อน และการได้รับการยอมรับจากเพื่อน บางคนไม่ได้สนใจเรื่องของสภาเด็กและเยาวชน แต่สนใจเพียงแค่ว่า “ถ้าเพื่อนไป เราก็ไป” ในขณะที่บางคนมีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมาก แต่เพื่อนไม่ได้สนใจ จึงไม่เข้าร่วมเพราะไม่มีเพื่อน และ 2.2 ผู้ปกครอง ผู้ปกครองบางคนอยากให้บุตรหลานสนใจแต่เรื่องเรียนมากกว่า และอาจคิดว่าสามารถจัดหากิจกรรมอย่างอื่นที่เป็นการเสริมสร้างการพัฒนาในด้านต่างๆให้กับบุตรหลานได้โดยไม่จำเป็นต้องให้บุตรหลานเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน สำหรับบางครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างลำบาก จึงอยากให้บุตรหลานอยู่ช่วยกันทำมาหากินมากกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งจะทำให้เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางอีกด้วย นอกจากนี้อายุของเด็กก็มีส่วนสำคัญต่อการมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้ปกครองมักอาจคิดว่าบุตรหลานยังเด็กเกินกว่าที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชน ทั้งที่เด็กในช่วงอายุ 11 – 13 ปี จะมีพัฒนาการในด้านการเรียนรู้ทางการเมืองดีที่สุดใน (ดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว, 2550) แสดงว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนของเด็กนั้น ควรเป็นเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จึงจะเหมาะสม

3) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนง่ายขึ้น เช่น การบริการรถรับ-ส่ง และการมีอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่มให้กับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการมีแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันของสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น

4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย หลายคนอาจจะเข้าใจว่าเป็นพื้นที่ให้สำหรับเด็กและเยาวชนได้เข้ามาสัมผัสบทบาททางการเมืองในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลอย่างเดียวนั้น ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งอาจไม่สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน และมีความกังวลว่าบุตรหลานอาจได้รับผลการทบทวนการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และอาจมองว่าเสียเวลาและไม่มีประโยชน์ต่อบุตรหลาน

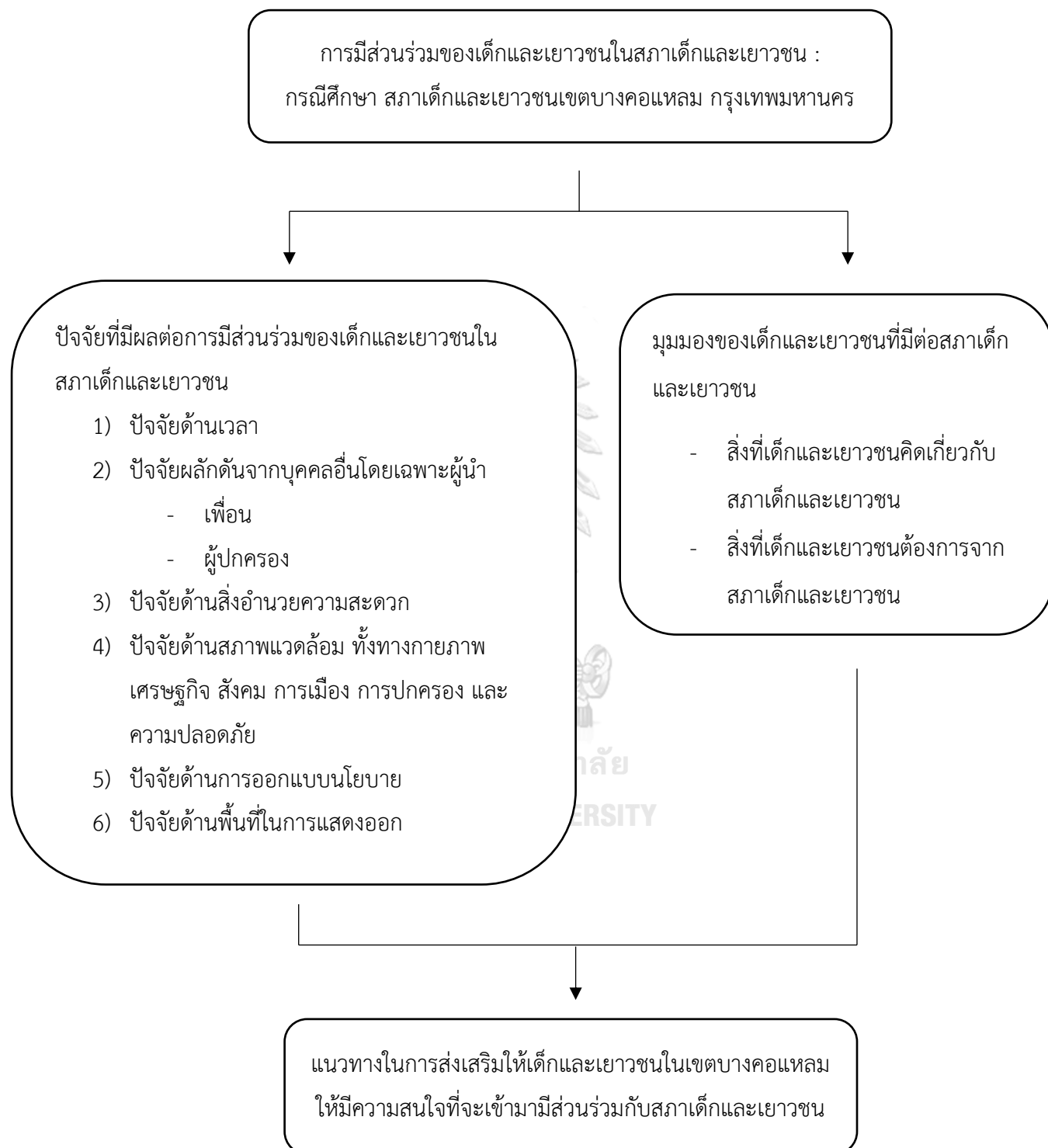
5) ปัจจัยด้านการออกแบบนโยบาย ที่ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ ตั้งแต่สภาเด็กและเยาวชนตำบล/เทศบาล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ/เขต สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อให้สภาเด็กและเยาวชนมีโครงสร้างที่เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น ในทางกลับกันการที่มีสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ ทำให้เด็กและเยาวชนบางคนดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสภาเด็กในหลายระดับ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความซับซ้อนในการทำงานได้

6) ปัจจัยด้านพื้นที่ในการแสดงออกของเด็กและเยาวชน นอกจากเด็กและเยาวชนจะมีพื้นที่ในการแสดงออกผ่านทางโรงเรียนแล้ว ยังมีสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นพื้นที่ในการแสดงออกให้กับเด็กและเยาวชนในหลายรูปแบบ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเด็กและเยาวชนบางคนอาจแสดงออกผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าการแสดงออกในชีวิตจริงและในโรงเรียน ดังนั้น การที่สภาเด็กและเยาวชนจะมีตัวตนอยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวก็อาจทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น

คำว่า “พลเมือง” หมายถึง การที่ประชาชนไปสมาชิกของภูมินั้นหรือสังคมนั้น ซึ่งประชาชนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และปฏิบัติต่อส่วนรวมตามกฎหมายที่ยึดถือร่วมกัน อีกทั้งยังต้องมีส่วนร่วมในการที่จะทำให้รัฐหรือสังคมนั้นมีความเจริญก้าวหน้า มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกัน และมีความคิดและพฤติกรรมต่างๆตามคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่โดยที่รัฐจะต้องมอบสิทธิและเสรีภาพของความเป็นสมาชิกให้แก่ประชาชนด้วย (กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556; บทบรรณาธิการ, 2561; พระชนพจน์ คำต๊ิบ, 2558; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2554) ซึ่งคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่ดีมี 4 ด้าน ได้แก่ 1. คุณลักษณะเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง 2. คุณลักษณะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมของพลเมือง 3. คุณลักษณะเกี่ยวกับคุณธรรมความเป็นพลเมือง และ 4. คุณลักษณะเกี่ยวกับเพื่อการพัฒนา (มานิตตา ชาญไชย, 2560) สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่ดี 2 ด้าน ได้แก่ 1. คุณลักษณะเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง นั่นคือ ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในสังคม และ 2. คุณลักษณะเกี่ยวกับเพื่อการพัฒนา ได้แก่ การมีลักษณะของความเป็นผู้นำ การรู้จักและเข้าใจตนเอง ความกล้าเผชิญกับปัญหาและความผิดหวัง การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ดังนั้น นอกจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนจะเป็นคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่ดีแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังการเป็นพลเมืองที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน และเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะด้านต่างๆที่จะขัดเกลาให้เด็กและเยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 รูปแบบ ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลต่อการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขต บางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 11 คน ประกอบด้วย

- หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ สำนักงานเขตบางคอแหลม
- เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตบางคอแหลม อายุระหว่าง 11 - 25 ปี ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม จำนวน 3 คน แบ่งออกเป็น
 - เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน
 - เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชน
 - เด็กและเยาวชนจากสถานศึกษา (โรงเรียน)
- เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตบางคอแหลม อายุระหว่าง 11 - 25 ปี ที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม จำนวน 3 คน แบ่งออกเป็น
 - เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน
 - เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชน
 - เด็กและเยาวชนจากสถานศึกษา (โรงเรียน)
- ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม จำนวน 2 คน
- ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม จำนวน 2 คน

สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบยึดจุดมุ่งหมายของผลการศึกษาเป็นหลัก (Purposeful Sampling) ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้ได้ตัวอย่างเหมาะสมกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (ชาย โพธิ์สิตา, 2556)

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เอกสารบทความ สิ่งตีพิมพ์ วิทยานิพนธ์ วารสาร สื่อวีดิทัศน์ รวมไปถึงข้อมูลต่างๆจากอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ซึ่งมีการจัดทำหัวข้อหรือแนวทาง (Interview Guide) ที่ใช้ในการตั้งคำถาม และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ในการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลต่อการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเขต เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาในรูปแบบการพรรณนา (Descriptive Analysis) จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางในการตอบคำถามงานวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลม
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน
3. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ เพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สภาเด็กและเยาวชนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆที่น่าสนใจ ได้ดังนี้

1. ฐานะทางการเงินในครอบครัวของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง

เด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะทางการเงินที่อยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงค่อนข้างลำบาก ซึ่งผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ต่างมีรายได้เป็นหลักเป็นแหล่ง และมีอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ พนักงานบริษัท ค้าขาย พนักงานขับรถ ขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง ขับรถ

Taxi ขับรถสามล้อ หรือบางคนก็มีรายได้จากการเก็บค่าเช่าบ้าน แต่เนื่องจากบางครอบครัวที่มีรายได้ไม่พอสำหรับใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้บุตรหลานต้องทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ดังคำพูดของเด็กคนหนึ่งที่ยืนยันว่า “ปู่มีอาชีพขับรถสามล้อ ย่ามีอาชีพขายข้าวหนึ่ง ซึ่งปู่ย่าเป็นผู้ปกครองของเราโดยตรง แต่ท่านไม่ได้ให้เงินเราใช้ เพราะเราหาเงินเอง โดยการขับ Grab Food ส่งอาหาร ซึ่งได้เงินวันละประมาณ 400 บาท และเราก็แบ่งเงินให้ย่าเป็นค่าข้าวสารด้วย” แสดงให้เห็นว่าที่บ้านมีฐานะค่อนข้างลำบาก และไม่พอสำหรับให้เด็กใช้จ่ายในแต่ละวัน เด็กจึงต้องหารายได้เสริมด้วยการขับ Grab Food ส่งอาหาร เพื่อนำมาใช้จ่ายส่วนตัว และเป็นทุนในการประกอบอาชีพของผู้ปกครองด้วย นอกจากนี้ สำหรับผู้ปกครองบางคนที่ประกอบอาชีพค้าขาย ก็มักให้บุตรหลานช่วยกันทำมาหากินเพื่อให้การค้าขายได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังคำพูดของผู้ปกครองท่านหนึ่งที่ยืนยันว่า “วันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดปิดเทอม ลูกก็ออกมาช่วยคุณแม่ขายของ หรือออกไปซื้อวัตถุดิบสำหรับขายของ” ทั้งที่ครอบครัวนี้มีฐานะที่ไม่ได้ลำบากมาก สามารถหารายได้เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในครอบครัว อย่างไรก็ตาม การช่วยผู้ปกครองทำมาหากิน นอกจากจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองแล้ว ยังเป็นการสานความสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกให้มีความสนิทใกล้ชิดกันอีกด้วย ซึ่งการที่เด็กได้มีการช่วยหารายได้เข้าครอบครัวนี้ นอกจากจะต้องแลกมาด้วยความเหนื่อยล้าจากการทำงานแล้ว ยังทำให้มีเวลาส่วนตัวในการทำกรบ้าน พักผ่อน หรือทำงานอดิเรกได้น้อยลงอีกด้วย แต่ก็เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของผู้ปกครองที่บุตรหลานกตัญญูรู้คุณช่วยเหลือผู้ปกครอง สามารถแบ่งเบาภาระของครอบครัวและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ในขณะที่เด็กรุ่นใหม่ในปัจจุบันส่วนใหญ่มักไม่ค่อยได้ช่วยผู้ปกครองทำมาหากิน อาจเป็นเพราะด้วยอาชีพของผู้ปกครองเองที่บุตรหลานไม่สามารถเข้าไปช่วยทำงานได้ ดังคำพูดของผู้ปกครองท่านหนึ่งที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทว่า “ปิดเทอมลูกก็นอนดึก ตื่นสาย มีออกไปเล่นบาสบ้าง อยู่บ้านบ้าง” หรือผู้ปกครองบางท่านก็ไม่อยากให้บุตรหลานเหนื่อย อยากให้รับผิดชอบเรื่องการเรียนอย่างเดียว จนอาจทำให้บุตรหลานมีเวลาว่างค่อนข้างเยอะ ดังคำพูดของผู้ปกครองที่ว่า “วันเสาร์อาทิตย์ คุณแม่ก็ออกไปขายของ ลูกก็จะอยู่กับคุณพ่อที่บ้าน ลูกไม่มีเรียนพิเศษ ลูกจะตื่นนอนประมาณ 8 โมง แล้วก็อยู่บ้านทั้งวัน ดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ในโทรศัพท์บ้าง” ซึ่งจะเห็นได้ว่าลูกมีเวลาว่างค่อนข้างเยอะ และไม่ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

2. ลักษณะการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้ชีวิตที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลาหลังจากกลับจากโรงเรียนและวันเสาร์อาทิตย์ไปกับการทำการบ้าน พักผ่อน ทำงานบ้าน และเล่นโทรศัพท์มือถือ แต่ไม่ได้ดูหรือติดตามรายการในโทรทัศน์เลย ส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างไปกับการใช้โทรศัพท์มือถือมากกว่า ดังคำพูดของน้องคนหนึ่งที่ยืนยันว่า “พอกลับถึงบ้านก็จะนั่งเล่นโทรศัพท์

ยาวเลย ถ้ามีการบ้านก็ทำการบ้านให้เสร็จก่อน แล้วค่อยเล่นโทรศัพท์ ไม่ค่อยดูโทรทัศน์ มีฟังเพลงบ้าง ทำงานบ้านบ้าง” โดยกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำก็มักจะทำผ่านโทรศัพท์มือถือ ตั้งแต่การคุยแชท เล่นเกมส์ ดูหนัง ฟังเพลง รวมถึงการสืบค้นหาข้อมูลต่างๆ ในช่วงที่เป็นวันหยุดปิดเทอม เด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็จะยิ่งว่างมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ นอกจากจะมีเรียนพิเศษเพิ่มเติมแล้ว ก็ไม่ได้มีกิจกรรมที่แตกต่างจากวันเสาร์อาทิตย์มากนัก

อย่างไรก็ตามมีเด็กบางคนที่มีลักษณะการใช้ชีวิตต่างไปจากเด็กคนอื่น กล่าวคือเขาไม่ได้ติดสื่อสังคมออนไลน์และไม่ติดโทรศัพท์ แต่มักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกับพี่น้องและคนในครอบครัว ดังคำพูดของเด็กคนหนึ่งที่พูดว่า “พอกลับบ้านก็ดูทีวีด้วยกันที่ห้องรวม ไม่ค่อยเข้าไปนั่งเล่นที่ห้องส่วนตัว” ทั้งที่เด็กและเยาวชนในปัจจุบันมักจะติดสื่อสังคมออนไลน์ ติดโทรศัพท์มือถือ มีโลกส่วนตัวสูง และใช้เวลาทำกิจกรรมกับคนในครอบครัวน้อยลง ในขณะที่เด็กคนนี้ใช้เวลาว่างในวันเสาร์อาทิตย์และช่วงวันหยุดปิดเทอมอยู่กับคนในครอบครัว และออกไปเที่ยวด้วยกัน ดังคำพูดที่ว่า “วันเสาร์พวกเรา 3 คนพี่น้องก็มักจะไปเที่ยวทุกสัปดาห์ ออกไปเที่ยวกันเองโดยการนั่งรถเมล์ไป เที่ยวสวนสาธารณะบ้าง เที่ยวห้างบ้าน” และคำพูดที่ว่า “วันอาทิตย์พ่อแม่มักจะพาออกไปเที่ยวแต่เช้าเลย แทบจะทุกสัปดาห์ โดยขับรถส่วนตัวออกไปเที่ยวกัน เพราะมันเป็นวันครอบครัว เราจะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน” ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและยังทำให้เด็กมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ดีอีกด้วยทั้งที่คุณพ่อคุณแม่ก็ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำ ฐานะครอบครัวที่ไม่ได้มีให้ใช้จ่ายเหลือเฟือ แต่ก็ยังสามารถทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆในครอบครัวภายใต้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด

นอกจากนี้ยังมีเด็กบางคนที่ใช้เวลาว่างไปกับการเป็นจิตอาสาทำงานช่วยเหลือสังคม ดังคำพูดของผู้ปกครองท่านหนึ่งที่เล่าว่า “ลูกชอบทำงานจิตอาสา ช่วยเหลืองานสังคม ไม่ค่อยชอบอยู่กับกลุ่มที่ค่อนข้างเกเร ติดยา” ซึ่งเขามักจะไปทำงานจิตอาสาในช่วงเวลาว่างหลังเลิกเรียน วันเสาร์อาทิตย์ หรือวันหยุดปิดเทอม ดังคำพูดของผู้ปกครองที่ว่า “วันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดปิดเทอม ถ้าจะต้องออกทำช่วยงานจิตอาสาที่ไฟฟ้าจันทน์ 16 ลูกจะบอกล่วงหน้า ซึ่งทุกครั้งที่อยู่จากบ้านก็คือออกไปทำงานจิตอาสา ไม่มีออกไปเที่ยวกับเพื่อนหรือออกไปดูหนังเดินห้าง” แสดงให้เห็นว่าเด็กคนนี้เป็นเด็กที่มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบสูง มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ดีและมีแนวโน้มที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง ซึ่งต่างจากพฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่ที่ใช้เวลาว่างส่วนใหญ่หมดไปกับการกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งส่วนตนและส่วนรวม และทำเพื่อตัวเองมากกว่าที่จะมีจิตสาธารณะทำเพื่อสังคม

3. การรู้จักและรับรู้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน ไม่เคยได้ยินใครพูดถึงเรื่องนี้ ทั้งเพื่อน คุณครู และผู้ปกครอง ไม่เคยได้ยินเรื่องของสภาเด็กฯ ทั้งในโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์ ดังคำพูดของเยาวชนคนหนึ่งที่ว่า “ที่ผ่านมาไม่เคยรู้จักสภาเด็กมาก่อนเลย ทั้งครูและเพื่อนที่โรงเรียนและวิทยาลัยไม่เคยมีใครพูดถึงสภาเด็กฯ และพอเล่าให้เพื่อนฟังก็ไม่มีใครรู้จักมาก่อน” ซึ่งก็รวมถึงเพื่อนๆ ของเยาวชนคนนี้ได้รู้จักสภาเด็กและเยาวชนเช่นกัน ถึงแม้จะมีเยาวชนบางคนที่รู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน จากการรับรู้โดยบังเอิญผ่านการได้ยินผู้อื่นพูดถึงเรื่องสภาเด็กและเยาวชน เมื่อตอนที่ไปออกค่ายกับสภาสังคมสงเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตาม เขาก็ไม่รู้จักสภาเด็กและเยาวชนมากไปกว่าคนอื่นที่ไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน

นอกจากนี้ผู้ปกครองต่างก็ไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อนด้วย ดังคำพูดของเด็กคนหนึ่งที่ว่า “ไม่เคยรู้จักสภาเด็กฯมาก่อน ทั้งครูและเพื่อนที่โรงเรียนไม่เคยมีใครพูดถึงสภาเด็กฯ พ่อแม่และปู่ย่าก็ไม่เคยมีใครรู้จักสภาเด็กฯ” แต่หลังจากที่ผู้ปกครองได้รู้จักสภาเด็กและเยาวชนผ่านการบอกเล่าของบุตรหลานที่เข้ามามีส่วนร่วม พวกเขาที่ยินดีที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ดังที่ผู้ปกครองท่านหนึ่งได้เล่าว่า “พอกลับมาแล้วแม่ก็จะถามน้องว่าไปทำอะไรกันมาบ้าง เล่าให้แม่ฟังหน่อย ซึ่งน้องก็ได้เล่าให้ฟังว่าสภาเด็กฯคืออะไร พอเราได้รู้ก็ถามน้องกลับไปว่า ลูกไหนไหมที่จะไปเป็นตัวแทนของเด็กๆ เราต้องทำตัวเองให้ดีกว่า ตอนแรกก็อยากให้ลูกลาออกนะ เป็นการเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมค่อนข้างลำบาก และกลัวว่าจะกระทบกับการเรียนของลูก แต่น้องก็บอกว่าขอไปดูก่อน จนแม่เริ่มรู้สึกว่าการกิจกรรมของสภาเด็กฯนี้ก็ดีนะ เพราะจะทำให้น้องได้ฝึกการพัฒนาตัวเอง และก็ได้มีผลกระทบบกับการเรียนอย่างที่คิด แม่ก็สนับสนุนนะ” รวมถึงผู้ปกครองที่เพิ่งรู้จักสภาเด็กและเยาวชนจากการบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ด้วยเช่นกัน ที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ดังที่ผู้ปกครองอีกท่านได้เล่าว่า “เมื่อได้รู้จักสภาเด็กฯแล้ว คุณแม่คิดว่าเป็นอะไรที่ดี ทำให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แต่ก็ต้องแล้วแต่น้องด้วยว่าเขาสนใจไหม เพราะก็ต้องอยู่ที่ตัวน้องด้วย อยากให้น้องได้ทำในสิ่งที่ชอบ จะแนะนำแต่จะไม่บังคับ” ซึ่งสังเกตเห็นได้ว่าผู้ปกครองมักจะเป็นห่วงบุตรหลาน กลัวลูกทำไม่ได้ และกลัวลูกเหนื่อย แต่เมื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน ก็จะสนับสนุน อย่างไรก็ตามก็ต้องขึ้นกับความสนใจของบุตรหลานเองด้วย

4. การรับรู้ถึงข่าวเด็กและเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักเด็กและเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง บางคนอาจจะเคยเห็นในข่าวบ้าง แต่ก็จำในส่วนของรายละเอียดไม่ได้ เพราะไม่ได้มีความสนใจในเรื่องนี้ ดังคำพูดของเด็กและเยาวชนหลายคนที่ย้ำตรงกันว่า “ไม่เคยรู้จักเด็กและ

เยาวชนที่เข้าไปทำกิจกรรมทางการเมืองเลย” เช่นเดียวกับผู้ปกครองท่านหนึ่งที่เล่าในทำนองเดียวกันว่า “คุณแม่ไม่เคยรู้จักเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเลย อาจจะเคยเห็นในข่าวบ้าง แต่ไม่ได้สนใจอะไร”

แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีเด็กและเยาวชนบางคนที่ยังรู้จักเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีน้องคนหนึ่งที่ยังรู้จักเยาวชนคนดังที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเนติวิทย์ ซึ่งมีชื่อเสียงจากการออกมาต่อต้านรัฐบาล ต่อต้านวิชาหน้าที่พลเมือง และมีความประพฤติที่โดดเด่นในรั้วมหาวิทยาลัย แต่น้องคนนี้ก็ไม่ได้เห็นด้วยกับแนวคิดและพฤติกรรมของเนติวิทย์มากนัก ดังคำที่น้องได้พูดไว้ว่า “ไม่ได้ชอบแนวคิดและการกระทำของเขาทั้งหมด เพราะการกระทำบางอย่างของเขาสุดโต่งเกินไป บางทีก็ดูเหมือนเป็นการไม่เคารพและให้เกียรติผู้อื่น” แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของน้องคนนี้มีต่อเนติวิทย์ว่า ถึงแม้เขาจะเป็นคนที่มีความกล้าแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองต้องการและคิดว่าถูกต้อง แต่เขาแสดงออกมากเกินไปจนกลายเป็นการไม่ให้เกียรติและไม่เคารพการตัดสินใจของผู้อื่น นอกจากนี้ น้องคนนี้ก็ยังรู้จักและให้ความสนใจกับเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกหลายคน เช่น เกรต้า อันเบิร์ก ซึ่งเป็นคนที่เรียกร้องให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไป อย่างไรก็ตาม จากที่น้องคนนี้เล่าว่า “ไม่ได้อยากเป็นแบบเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ เพราะรู้สึกว่าบางครั้งที่พวกเขาเหล่านี้ได้นำเสนอแนวของพวกเขามากเกินไป มันดูรุนแรงเกินไป บางครั้งก็ดูรุนแรงและค่อนข้างมีความก้าวร้าว” แสดงให้เห็นว่า น้องคนนี้ก็ไม่ได้อยากเป็นอย่างเยาวชนคนดังเหล่านี้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากเขามองว่าเป็นการกระทำที่แสดงออกมากเกินไปกว่าที่เขาจะรับได้ และไม่ได้เห็นด้วยกับแนวคิดหรือการกระทำของเขาในทุกเรื่อง

อย่างไรก็ตามก็ยังมีเด็กบางคนที่ยังชื่นชอบและอยากเป็นเหมือนเยาวชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นเยาวชนในต่างประเทศที่ได้เข้าไปมีบทบาทในสภาทางการเมือง โดยน้องคนนี้ก็ได้เล่าว่า “ผมชอบมาก อยากเก่งแบบพี่เขา อยากมีความกล้าแสดงออกแบบเขา อยากมีความรู้และพูดเก่งแบบพี่เขาบ้าง แต่ไม่ได้อยากเข้าไปนั่งในสภา แค่อยากพัฒนาตัวเองให้เก่งแบบพี่เขา” เนื่องจากเยาวชนที่มีชื่อเสียงคนนี้เป็นคนฉลาด พูดเก่ง มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ และมีความกล้าแสดงออก ซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ดี จึงทำให้น้องคนนี้ประทับใจและอยากเป็นคนเก่งแบบเขา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าอยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเขาในอนาคต โดยน้องคนนี้มีมุมมองว่าการที่เด็กจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้นั้น จะต้องมีความสามารถในระดับหนึ่งก่อน ตอนนี้ก็ควรพัฒนาตนเองให้เป็นคนเก่งและมีความสามารถเสียก่อน และจึงค่อยคิดไปถึงเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. ความเข้าใจในสภาเด็กและเยาวชน

ทั้งเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมและไม่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ต่างมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของสภาเด็กและเยาวชนเหมือนกัน ถึงแม้ว่าเด็กบางคนจะไม่เคยรู้จักสภา

เด็กและเยาวชนมาก่อนเลย แต่เมื่อแนะนำสภาเด็กและเยาวชนให้เด็กกลุ่มนี้รู้จัก และให้เขาลองจินตนาการดูว่าสภาเด็กและเยาวชนคืออะไร เขากลับจินตนาการได้ถูกต้องตรงตามความหมายที่ถูกต้องของสภาเด็กและเยาวชน อย่างเช่นเด็กคนหนึ่งที่มีความหมายของสภาเด็กและเยาวชนว่า “สภาเด็กฯคือที่ที่เด็กและเยาวชนมารวมกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และเพื่อใช้ศักยภาพที่ได้รับการพัฒนาออกไปเหมือนเป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในพื้นที่นั้นๆ ในการส่งเสียงหรือต่อรองกับคนที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งก็คือส่งเสียงหรือต่อรองกับเจ้าหน้าที่เขต เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของเด็กและเยาวชน” หรือน้องอีกคนที่ให้ความหมายของสภาเด็กและเยาวชนว่า “สภาเด็กฯเป็นที่ที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กมีคุณค่าในตัวเองมากขึ้น สภาเด็กฯเป็นเหมือนตัวกลางที่ใช้ในการพัฒนาเด็ก” ซึ่งก็ใกล้เคียงกับความหมายของสภาเด็กและเยาวชนที่ว่า สภาเด็กและเยาวชนเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความรู้ความสามารถที่เหมาะสมตามวัย รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการสภาเด็กฯขึ้นมา เพื่อให้เป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในการวางแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาเด็กฯให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้” ทำให้ทราบว่า ไม่ว่าจะเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนอยู่แล้ว หรือบางคนไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน ก็สามารถทำความเข้าใจกับสภาเด็กและเยาวชนได้ไม่ยาก ว่าสภาเด็กและเยาวชนนั้นคืออะไร ทั้งที่พวกเขาอาจจะไม่เคยรู้มาก่อนเลย แต่ก็สามารถจินตนาการได้

6. การได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน

จากการสัมภาษณ์ถึงความต้องการของเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้ความต้องการการได้รับความร่วมมือผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกคน ซึ่งเป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในการเข้ามาทำงานในสภาเด็กและเยาวชน จึงอยากให้ผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งที่ตนเองได้รับ มีความสามัคคีกัน และช่วยกันทำงานอย่างจริงจัง ดังคำพูดของน้องคนหนึ่งทีกล่าวว่า “อยากให้คณะกรรมการสภาเด็กฯทุกคนให้ความสำคัญกับหน้าที่และตำแหน่งที่ตนเองได้รับ มีความรับผิดชอบต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและจัดกิจกรรมต่างๆอย่างจริงจัง อยากให้ผู้บริหารสภาเด็กฯแต่ละคนตระหนักได้ว่าเขาคือคนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็ก ถึงแม้ว่าหลายคนอายุน้อย จึงมักมองว่าตัวเองยังเด็กคงทำอะไรได้ไม่มาก แต่เขาเป็นตัวแทนของคนอื่นจึงควรทำให้เต็มที่ให้สมกับโอกาสที่ตนเองได้รับ” และน้องอีกคนหนึ่งทีกล่าวว่า “อยากให้ผู้บริหารสภาเด็กฯได้มาเข้าร่วมการประชุมกันทุกคน เพื่อที่จะได้ช่วยกันวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชนได้อย่างแท้จริง” คณะบริหาร

สภาเด็กและเยาวชนเป็นเหมือนฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน เนื่องจากคณะกรรมการสภาเด็กจะต้องมีหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน ดำเนินการจัดกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน รวมถึงการเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการประสานความต้องการของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้เป็นจริง หากผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกคนตระหนักได้ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง จะทำให้การขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนสามารถทำได้ไม่ยาก นำไปสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักการ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” อย่างแท้จริง

7. เวลาส่วนตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม

เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะการใช้ชีวิตและฐานะทางครอบครัวที่แตกต่างกัน ส่งผลทำให้แต่ละคนจะมีเวลาว่าง เวลาส่วนตัว และเวลาที่ทำกิจกรรมอื่นๆแตกต่างกันออกไป อาทิเช่น กิจกรรมช่วงเวลาปิดเทอมหรือวันหยุดเสาร์อาทิตย์ที่แต่ละคนทำไม่เหมือนกัน บางคนมีเรียนพิเศษ บางคนต้องทำงานหารายได้เสริม บางคนไปทำงานจิตอาสา บางคนต้องอยู่บ้านเลี้ยงน้อง บางคนก็มีกิจกรรมครอบครัวที่ต้องทำด้วยกัน หรือบางคนก็อาจเป็นช่วงเวลาพักผ่อนที่ไม่ได้มีหน้าที่สำคัญต้องทำ ทำให้สามารถไปเที่ยวเตร่ได้ หรืออาจจะนอนเล่นอยู่ที่บ้านก็ได้

จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน กับ กลุ่มที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมักมีเวลาว่างพอที่จะทำกิจกรรมอย่างอื่นได้นอกเหนือจากเรื่องส่วนตัวที่จำเป็น ดังคำกล่าวของน้องคนหนึ่งซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนว่า “วันเสาร์อาทิตย์ ตื่น 9 – 10 โมง ไม่ได้ไปไหน อยู่แต่ที่บ้าน ทำงานบ้าน แล้วก็นอน ตื่นมาตอนเย็นก็มักจะทำกับข้าวกินเอง แล้วก็นั่งเล่นนอนเล่น” และน้องอีกคนที่เล่าว่า “วันเสาร์อาทิตย์ นอนตื่นสาย ตื่นเกือบเที่ยงบ้างหรือบางวันก็ตื่นบ่าย 2 ไปเลย” ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมักจะไม่ค่อยมีเวลาว่าง เนื่องจากมีกิจกรรมอย่างอื่นที่ต้องทำ ดังคำกล่าวของน้องคนหนึ่งที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนว่า “วันเสาร์อาทิตย์ ตื่นตั้งแต่ 8 โมงเช้าออกไปขับ Grab Food กลับเข้าบ้านประมาณ 5 – 6 โมงเย็น” และน้องอีกคนที่เล่าว่า “วันเสาร์พวกเรา 3 คนพี่น้องก็มักจะไปเที่ยวทุกสัปดาห์โดยออกไปเที่ยวกันเอง แต่พอวันอาทิตย์พ่อแม่ก็จะพาออกไปเที่ยวแต่เช้าเลยแทบจะทุกสัปดาห์” จากพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันของเด็กและเยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม สังเกตได้ว่า เด็กและเยาวชนที่ส่วนใหญ่มีเวลาว่างในช่วงวันเสาร์อาทิตย์ จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้ เนื่องจากกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนมักจะจัดขึ้นในวันเสาร์อาทิตย์ จึงทำให้เด็กและเยาวชนที่มีเวลาว่างในช่วงวันดังกล่าวก็สามารถเข้าร่วม

กิจกรรมได้ ส่วนเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนนั้น ส่วนหนึ่งก็อาจเป็นเพราะว่าไม่มีเวลาว่างที่จะสามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัจจัยในด้านของเวลา มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสภาเด็กและเยาวชน

8. ช่วงอายุที่เหมาะสมของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน

จากข้อกำหนดในเรื่องอายุของเด็กและเยาวชนที่จะมาเป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตาม พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาตินั้น ไม่ได้กำหนดช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่จะมาเป็นผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชน นั้นหมายความว่าเด็กและเยาวชนที่จะมาเป็นผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนมีอายุเท่าใดก็ได้แต่ต้องไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์ ทำให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมมีหลายช่วงอายุ ตั้งแต่ 10 ปี ไปจนถึง 21 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ห่างกันค่อนข้างมาก อีกทั้งคณะกรรมการส่วนใหญ่ยังเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีอีกด้วย ส่งผลให้การทำงานร่วมกันของคณะกรรมการสภาเด็กฯเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากมีช่วงอายุที่ห่างกัน ทำให้มีความคิด ทัศนคติ และความสามารถที่ต่างกันค่อนข้างมาก ส่งผลต่อการประสานการทำงานที่ทำให้สื่อสารกันได้ยาก ตามที่น้องคนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “การที่คณะกรรมการสภาเด็กฯมีหลายช่วงอายุ ทำให้ระดมความคิดเห็นได้ยาก เพราะช่วงอายุที่ต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นและความสามารถแตกต่างกันด้วย คำสั่งจากต้าเพียง 1 ชุด อาจใช้ไม่ได้กับผู้บริหารสภาเด็กฯทั้งหมด เพราะช่วงวัยที่ต่างกันเกินไป ทำให้ไม่สามารถเข้าใจเหมือนกันได้ทั้งหมด”

9. หน่วยงานที่ควรรับผิดชอบ

การที่สภาเด็กและเยาวชนอยู่ภายใต้การรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนาชุมชนนั้น เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้สภาเด็กและเยาวชนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากฝ่ายพัฒนาชุมชนดูแลและรับผิดชอบแต่เพียงชุมชนเท่านั้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานชุมชนผ่านทางคณะกรรมการชุมชนเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับทางเด็กและเยาวชนโดยตรง ดังคำกล่าวของผู้บริหารสำนักงานเขตบางคอแหลมที่ว่า “ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯไม่ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยตรง เราทำงานกับชุมชน ซึ่งไม่ได้ควบคุมเด็กเหมือนสถานศึกษา อีกทั้งเราไม่ได้ควบคุมสถานศึกษาด้วย ทำให้เราไม่มีอำนาจในการไปสั่งเด็กหรือสั่งสถานศึกษาได้โดยตรง” ส่งผลให้ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯเข้าถึงตัวเด็กและเยาวชนได้ยาก ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล ปกครอง และใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนโดยตรงคือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ยิ่งไปกว่านั้น เด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองจะให้ความเคารพและเชื่อฟังครูบาอาจารย์มากกว่า ดังนั้น ฝ่ายที่ควรรับผิดชอบในเรื่องสภาเด็กและเยาวชนโดยตรงจึงควรเป็นฝ่ายการศึกษา ซึ่งเป็นฝ่ายที่ดูแลโรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดของกรุงเทพมหานครในเขตนั้นๆ ดังคำกล่าวของผู้บริหารสำนักงานเขตบางคอแหลมที่ว่า “ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กและเยาวชนโดยตรง รับผิดชอบในเรื่องนี้ด้วย นั่นคือฝ่ายการศึกษา โดยการมอบหมาย

ให้โรงเรียนต่างๆในพื้นที่ได้ส่งเด็กนักเรียนเข้ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสภาเด็กฯ รวมถึงครูอาจารย์ที่คอยผลักดันและส่งเสริมให้เด็กเห็นความสำคัญและอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กฯ ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการสภาเด็กฯมีความหลากหลายมากขึ้น” ซึ่งฝ่ายการศึกษาควรมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาใดสักแห่งหนึ่งเป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนในระดับเขต และให้โรงเรียนและสถานศึกษาอื่นในเขตนั้นพานักเรียนหรือนักศึกษามาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเดียวกัน เนื่องจากโรงเรียนและสถานศึกษามีความพร้อมในเรื่องของสถานที่จัดการประชุม สถานที่จัดกิจกรรม และอาจมีห้องสำหรับเป็นที่ตั้งสภาเด็กและเยาวชน ดังคำกล่าวของผู้บริหารสำนักงานเขตบางคอแหลมที่ว่า “สภาเด็กฯตอบโจทย์กับโรงเรียนมากกว่า โรงเรียนมีพื้นที่และบริเวณมากพอที่จะให้เป็นที่ตั้งของสภาเด็กฯได้ และมีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม อาจมีจุดศูนย์รวมอยู่ที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง เพื่อให้เป็นที่ชุมนุมของสภาเด็กฯ และมีคุณครูของโรงเรียนรับผิดชอบเด็กได้” ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น และยังเป็นการเพิ่มความหลากหลายทางพื้นฐานครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่มาเข้าร่วมสภาเด็กและเยาวชนด้วย ซึ่งวิธีนี้จะทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันเองของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน เกิดเป็นการระดมความคิด และช่วยกันวางแผนและจัดกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนที่มีความเข้มแข็ง เห็นผลเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามหลักการ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” อย่างแท้จริง และจะยิ่งทำให้ผู้ปกครองลดกังวลและความเป็นห่วงบุตรหลานลงไปด้วย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา และอยู่ภายใต้การดูแลของครูบาอาจารย์ ยิ่งไปกว่านั้นจะทำให้สภาเด็กและเยาวชนเติบโตไปพร้อมกับเด็กและมีการส่งมอบแนวทางการทำงานจากรุ่นสู่รุ่น

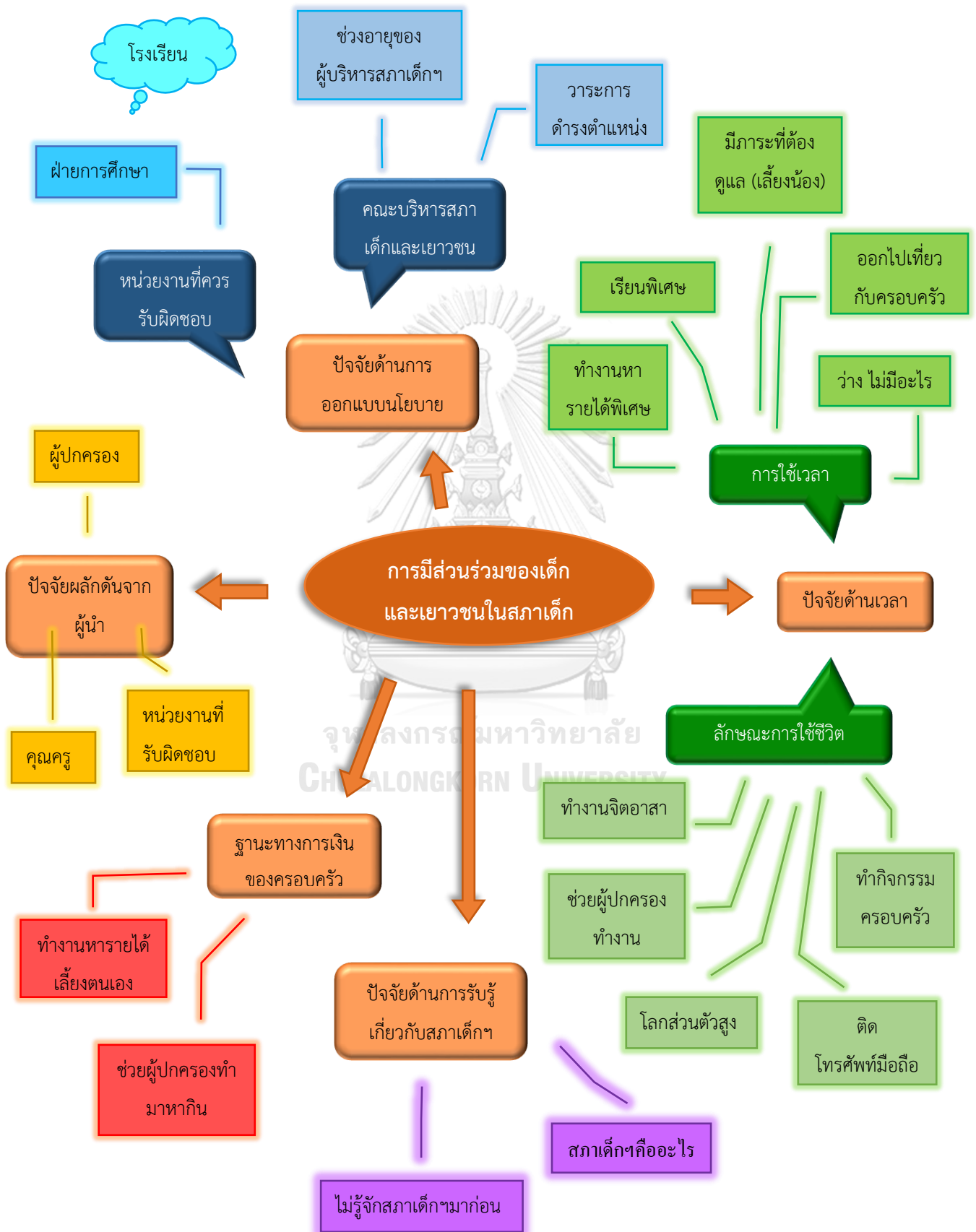
10. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน ตามพรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีข้อกำหนดว่า “คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี และเมื่อดำรงตำแหน่งครบ 1 ปีแรก ให้จับฉลากออกกึ่งหนึ่ง และให้เลือกเข้ามาใหม่อีกกึ่งหนึ่ง สำหรับในปีถัดๆไปผู้ที่ดำรงตำแหน่งครบ 2 ปีแล้วก็จะหมดวาระไป ส่วนผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งได้ 1 ปี ก็ให้ดำรงตำแหน่งเดิมต่อ และให้เลือกเข้ามาใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่างจนครบทุกตำแหน่ง” ควรมีการปรับปรุง เนื่องจากระยะเวลาการบริหาร 1 ปีที่เด็กและเยาวชนได้ทำงานร่วมกันทั้งทีม ถือเป็นเวลาที่สั้นเกินไปสำหรับการเรียนรู้การทำงานด้วยกันที่ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ทำให้การทำงานขาดความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งควรแก้ไขให้คณะกรรมการสภาเด็กฯมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี เหมือนกันทั้งทีม โดยที่ไม่ต้องมีการจับฉลากออกกึ่งหนึ่ง หมดวาระการดำรงตำแหน่งพร้อมกันทั้งทีม และเลือกคณะกรรมการสภาเด็กฯใหม่พร้อมกันทุก

ตำแหน่ง เพื่อให้คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละรุ่นมีความสนิทสนมแน่นแฟ้นต่อกัน เรียนรู้
งานไปพร้อมกัน ส่งผลให้สามารถประสานการทำงานร่วมกันได้ง่ายขึ้น สามารถช่วยกันทำงานได้อย่าง
เต็มที่ภายใต้ความไว้วางใจที่มีต่อกัน และที่สำคัญระยะเวลา 2 ปีในการดำรงตำแหน่ง จะทำให้คณะ
บริหารสภาเด็กฯสามารถแสดงศักยภาพในการทำงานได้อย่างชัดเจน สามารถวางแผนการทำงานใน
ระยะยาวได้ และเตรียมการสำหรับทำงานใหญ่ได้ไม่ยาก

แผนที่ความคิดแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน

บทสรุป

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชน

เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน ทำให้คำว่า “สภาเด็กและเยาวชน” สำหรับพวกเขาเป็นสิ่งที่ใหม่และไม่คุ้นหูเลย ส่งผลให้พวกเขาเกิดความลังเลและกังวลไม่น้อยเมื่อต้องตัดสินใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม เมื่อเด็กและเยาวชนที่ได้รู้จักสภาเด็กและเยาวชนแล้ว พวกเขา ก็อยากเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนกันทั้งนั้น ในส่วนของผู้ปกครอง เมื่อได้รู้จักกับสภาเด็กและเยาวชนแล้ว พวกเขาก็ยินดีที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนเช่นกัน ดังนั้นปัจจัยด้านการรับรู้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชนนี้ จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนมากที่สุด เนื่องจากการที่เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองได้รับรู้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชนมาก่อนว่าสภาเด็กและเยาวชนเป็นอย่างไร และมีความเคลื่อนไหวอะไรบ้าง จะทำให้พวกเขารู้สึกว่าสภาเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีอยู่จริง ซึ่งจะ使得เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสมากขึ้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

2. ปัจจัยด้านเวลา

เด็กและเยาวชนแต่ละคนต่างมีลักษณะการใช้ชีวิตและเวลาส่วนตัวที่แตกต่างกัน บางคนมีโลกส่วนตัวสูง ติดโทรศัพท์มือถือ ในขณะที่บางคนชอบทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม เป็นจิตอาสา บางคนอาจจะมีเวลาว่างเยอะ ไม่ค่อยมีอะไรทำ ในขณะที่บางคนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว ทำกิจกรรมร่วมกัน ออกไปเที่ยวด้วยกัน บางคนอาจจะต้องเรียนพิเศษ หรือบางคนที่จะต้องออกไปทำงาน ช่วยผู้ปกครองทำมาหากิน และภาระอื่นๆอีกมากมายที่แต่ละครอบครัวมีไม่เหมือนกัน ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีเวลาว่างที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชน ทั้งที่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็อยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน แต่บางคนที่มีภาระรับผิดชอบมากมายจนแทบไม่มีเวลาว่าง ก็จะมีโอกาสน้อยลงที่จะเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้ ในขณะที่บางคนมีเวลาว่างเยอะ หรืออาจมีภาระที่ต้องรับผิดชอบบ้างแต่สามารถจัดสรรเวลาต่างๆได้ ก็จะมีโอกาสมากขึ้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้อย่างเต็มที่

3. ปัจจัยด้านฐานะทางการเงินของครอบครัว

ถ้าครอบครัวของเด็กและเยาวชนของเด็กและเยาวชนมีฐานะทางการเงินที่ดี ไม่ค่อยมีความลำบาก ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีเวลาว่างมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องช่วยเหลือผู้ปกครองทำมาหากินและไม่ต้องหารายได้เสริมให้ครอบครัว ซึ่งจะ使得เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสมากขึ้นที่จะมีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน แต่ถ้าหากว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนของเด็กและเยาวชนมีฐานะทางการเงินที่ไม่ดี ค่อนข้างมีความลำบาก ก็อาจทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ต้องช่วยเหลือผู้ปกครองทำมาหากิน

หรืออาจต้องหารายได้เสริมให้ครอบครัว ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีเวลาว่างน้อยลงหรืออาจจะแทบไม่มีเวลาว่างเลย ทำให้โอกาสที่จะมีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมีน้อยลง

ปัจจัยด้านฐานะทางการเงินของครอบครัวนี้ มีความสอดคล้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ตามแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช, 2528 ในเรื่องของปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจดี ประชาชนมีรายได้สูง กำลังซื้อสูง ย่อมมีผลให้ฐานะทางการเงินของครอบครัวดีขึ้นเช่นกัน แต่ถ้าเศรษฐกิจไม่ดี ประชาชนมีรายได้น้อย กำลังซื้อต่ำ ย่อมมีผลให้ฐานะทางการเงินของครอบครัวแย่ลงไปด้วย

4. ปัจจัยผลักดันจากผู้นำ

ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชน ได้แก่

4.1 ผู้ปกครอง มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กที่ต้องอยู่ในการดูแลและการตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีอำนาจในการสั่งหรือตัดสินใจให้บุตรหลานเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสภาเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่อยากให้บุตรหลานเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์ ที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับบุตรหลาน แต่เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน จึงทำให้เกิดความลังเลที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชน เพราะอาจไม่มั่นใจถึงความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของสภาเด็กและเยาวชน ดังนั้น นอกจากสภาเด็กและเยาวชนจะให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนแล้ว ก็ความให้ความสำคัญกับผู้ปกครองด้วย กล่าวคือควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและเรื่องราวความเคลื่อนไหวต่างๆของสภาเด็กและเยาวชนให้บรรดาผู้ปกครองได้รู้จักและคุ้นเคยกับสภาเด็กและเยาวชนด้วย ยิ่งไปกว่านั้นอาจให้กิจกรรมบางกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองเหล่านี้ได้มีความใกล้ชิดกับสภาเด็กและเยาวชนและไว้วางใจที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุนหลักในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน ถ้าผู้ปกครองเห็นด้วยที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนก็จะสามารถผลักดันหรือส่งเสริมให้บุตรหลานมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น

4.2 คุณครู มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนวิชาความรู้ต่างๆให้แก่เด็กนักเรียนโดยตรง จึงทำให้คำพูดของคุณครูเป็นที่น่าเชื่อถือต่อเด็กนักเรียนและยังอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเด็กและเยาวชนอีกด้วย ดังนั้น จึงควรให้คุณครูเข้ามามีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆของสภาเด็กและเยาวชนให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นๆได้รู้จักสภาเด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึง รวมถึงการเชิญชวนเด็กนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งคำเชิญชวนของคุณครูถือว่ามีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากพอที่จะผลักดันให้เด็กและเยาวชนสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

4.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้วางแผนในการขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนโดยตรง ซึ่งถ้าแผนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเป็นแผนที่ดี น่าสนใจ มีความเป็นไปได้ และตรงกลุ่มเป้าหมาย ก็จะทำให้การขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของ พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 โดยในการวางแผนการทำงานนั้น นอกจะเน้นไปที่เด็กและเยาวชนแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนด้วย เนื่องจากผู้ปกครองก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สภาเด็กและเยาวชนเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง จนให้ความรู้สึกที่สภาเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องใกล้ตัวและง่ายต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม

ดังนั้น ปัจจัยผลักดันจากผู้นำเหล่านี้ จึงมีผลต่อการตัดสินใจของเด็กและเยาวชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน หากมีการผลักดันจากบุคคลเหล่านี้ เด็กและเยาวชนจะมีแนวโน้มเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์, 2528 ในเรื่องของปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

5. ปัจจัยด้านการออกแบบนโยบาย

การที่สภาเด็กและเยาวชนของเขตบางคอแหลมไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเด็กและเยาวชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนนั้น สาเหตุหนึ่งมาจากการออกแบบนโยบายของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนใน พรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนมีอายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ได้กำหนดอายุขั้นต่ำเอาไว้ ทำให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเขตบางคอแหลมมีหลายช่วงอายุ และอายุห่างกันค่อนข้างมาก ทำให้การประสานการทำงานค่อนข้างลำบาก เนื่องจากอายุที่แตกต่างกันกันมาก ก็จะมีทัศนคติและระดับความคิดที่แตกต่างกันมากเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่า ช่องว่างระหว่างวัย เป็นปัญหาในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าใจกันได้ยาก จนเกิดเป็นความรู้สึกที่ทำให้ไม่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กฯ

ในส่วนของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน ตามพรบ.ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีข้อกำหนดว่า “คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี เมื่อดำรงตำแหน่งครบ 1 ปีแรก จะต้องมีการจับฉลากออกกึ่งหนึ่ง และเลือกเข้ามาใหม่อีกกึ่งหนึ่ง เพื่อมาแทนตำแหน่งที่ถูกระงับออก สำหรับในปีถัดไป ผู้ที่ดำรงตำแหน่งครบ 2 ปีแล้วก็จะหมดวาระไป ให้คัดเลือกเข้ามาใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่างจนครบทุกตำแหน่ง ส่วนผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งได้ 1 ปี ก็ให้ดำรงตำแหน่งเดิมต่อ” ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่งในลักษณะนี้ถือเป็นเวลา

ที่สิ้นเกินไปสำหรับการเรียนรู้การทำงานด้วยกันที่ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะได้ทำงานร่วมกันทั้งทีมเป็นระยะเวลาแค่ 1 ปีเท่านั้น จากนั้นก็ต้องเปลี่ยนผู้บริหารใหม่กึ่งหนึ่ง ทำให้ต้องเริ่มการทำความรู้จักกันใหม่และสานความสัมพันธ์กันใหม่ ซึ่งทำให้เสียเวลาและการทำงานขาดความต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ในส่วนของหน่วยงานที่รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชนระดับเขต คือ ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของสำนักงานเขตต่างๆ ทั้งที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยตรง ซึ่งในความเป็นจริง ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ เกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชนเท่านั้น และเป็นการประสานงานผ่านทางคณะกรรมการชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การเข้าถึงเด็กและเยาวชนผ่านทางฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ทำได้ยาก ในทางกลับกัน โรงเรียนและสถานศึกษาต่างๆ กลับมีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล ปกครอง และใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนโดยตรง ซึ่งโรงเรียนและสถานศึกษาต่างๆ ของกรุงเทพมหานครอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของฝ่ายการศึกษาของสำนักงานเขตต่างๆ ดังนั้นหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบ คือ ฝ่ายการศึกษา โดยฝ่ายการศึกษาควรมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาใดสักแห่งหนึ่งเป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนในระดับเขต และให้โรงเรียนและสถานศึกษาอื่นในเขตนั้นพานักเรียนของแต่ละแห่งมาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น อีกทั้งโรงเรียนและสถานศึกษามีความพร้อมในเรื่องของสถานที่จัดการประชุม สถานที่จัดกิจกรรม และอาจมีห้องสำหรับเป็นที่ตั้งสภาเด็กและเยาวชน โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมที่สุดแก่การเป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนในการทำกิจกรรมต่างๆ

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า แนวนโยบายและกฎระเบียบในการบริหารจัดการสภาเด็กและเยาวชนในเรื่องของช่วงอายุที่แตกต่างกันของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน วาระการดำรงตำแหน่งของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชน ยังไม่เอื้อให้เด็กและเยาวชนอยากมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนเท่าที่ควร

แนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตบางคอแหลมมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบรวมถึงโรงเรียนและสถานศึกษาต่างๆ ช่วยกันประชาสัมพันธ์กิจกรรมและเรื่องราวความเคลื่อนไหวต่างๆ ของสภาเด็กและเยาวชนให้เป็นที่รู้จักของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองเหล่านี้รับรู้ได้ถึงการมีตัวตนของสภาเด็กและเยาวชน จนเป็นที่คุ้นหูของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง และเกิดความรู้สึกว่าสภาเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องใกล้ตัว น่าเชื่อถือ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. ควรมีที่ปรึกษา(คุณครู) ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการสื่อสารกันของคณะบริหารสภาเด็กฯ ที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน เพื่ออุดช่องว่างระหว่างวัย ทำให้การประสานการทำงานของคณะบริหารสภาเด็กฯ สามารถสื่อสารกันได้ง่ายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ดำเนินงานของคณะบริหารสภาเด็กฯ สามารถช่วยกัน

ระดมความคิดและวางแผนการทำงานโดยอาศัยหลักการของเหตุและผลได้อย่างชัดเจนมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น และมีส่วนร่วมกันได้อย่างเต็มที่

3. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนควรเป็น 2 ปี เหมือนกันทั้งทีม โดยที่ไม่ต้องมีการจับฉลากออกกึ่งหนึ่ง หมดยุคการดำรงตำแหน่งพร้อมกันทั้งทีม และเลือกคณะกรรมการสภาเด็กฯ ใหม่พร้อมกันทุกตำแหน่ง ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนได้มีเวลามากพอที่จะสร้างความสนิทสนมและสร้างความไว้วางใจต่อกัน เกิดเป็นความรู้สึกที่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกัน และช่วยกันทำงานเพื่อขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้เกิดการทำงานที่เป็นทีมและเรียนรู้กันไปพร้อมกัน ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนสามารถแสดงศักยภาพในการทำงานได้อย่างชัดเจน และสามารถร่วมกันสร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ได้ในระยะเวลา 2 ปี

4. ควรให้ฝ่ายการศึกษาของสำนักงานเขตต่างๆ รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชนระดับเขตที่โดยตรง เนื่องจากเป็นฝ่ายที่ดูแลโรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งโรงเรียนและสถานศึกษาเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการดูแล ปกครอง และใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ดังนั้น ฝ่ายการศึกษาจึงควรมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนและสถานศึกษาในการรวมกลุ่มจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับเขต โดยให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาใดสักแห่งหนึ่งเป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนในระดับเขต และให้โรงเรียนและสถานศึกษาอื่นในเขตนั้นพานักเรียนของแต่ละแห่งมาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเดียวกัน เนื่องจากโรงเรียนและสถานศึกษามีความพร้อมในเรื่องของสถานที่จัดการประชุม สถานที่จัดกิจกรรม และอาจมีห้องสำหรับเป็นที่ตั้งสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งเหมาะแก่การเป็นศูนย์กลางการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนในการทำกิจกรรมต่างๆ ยิ่งไปกว่านั้น การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนที่โรงเรียนและสถานศึกษา จะยิ่งทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในสภาเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการลดความกังวลและความเป็นห่วงของผู้ปกครองในการที่จะให้บุตรหลานเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนได้ เนื่องจากอยู่ภายใต้การดูแลของครูบาอาจารย์ในและสถานศึกษานั้น

5. ปลุกจิตสำนึกให้ผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกคนตระหนักถึงหน้าที่และความสำคัญของตำแหน่งผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้ผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งของตน และมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างเต็มที่

ข้อจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของเด็กและเยาวชนสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ไม่ค่อยมีความหลากหลายในด้านของฐานะทางการเงินของครอบครัว โดยผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ทำงานหาเช้ากินค่ำ มีฐานะในระดับปานกลางไปจนถึงค่อนข้างลำบาก รวมถึงอายุของเด็กและเยาวชนที่ไม่ค่อยมีความหลากหลาย โดยช่วงอายุที่ได้ทำการสัมภาษณ์อยู่ในช่วง 14 – 21 ปี ทำให้ไม่มีข้อมูลของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี ดังนั้น งานวิจัยนี้

จึงอาจไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการศึกษาสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่ครอบครัวมีฐานะทางการเงินค่อนข้างดี และ/หรือ เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่าสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปได้ โดยผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนที่ช่องว่างระหว่างวัย ห่างกัน
2. การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสภาเด็กและเยาวชน

บรรณานุกรม

- Sirintip (Producer). (2554, กรกฎาคม 4). ภารกิจ 'สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย'. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. Retrieved from <https://www.thaihealth.or.th/Content/17758-ภารกิจ%20'สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย'.html>
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และ พรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษ เพื่อสังคมไทยและสังคมโลก. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). แนวทางการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. ไม่ปรากฏผู้แต่ง.
- กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2556). สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชาย โปธิสิตา. (2556). การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ. In ศาสตราจารย์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (pp. 118). กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว. (2550). แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษากลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. *The City Journal*.
- บทบรรณาธิการ (Producer). (2561, มกราคม 23). ความเป็นพลเมือง. สยามรัฐออนไลน์. Retrieved from <https://siamrath.co.th/n/29845>
- บ้านจอมยุทธ (Producer). (2543, สิงหาคม 2543). พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521. Retrieved from <https://www.banjomyut.com/library/law/179.html>
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระชนพจน์ คำตีบ. (2558). บทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองให้กับเด็กและเยาวชน. วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม, 16.
- มานิตตา ชาญไชย. (2560). ความเป็นพลเมืองกับการบริหารจัดการตนเองของชุมชนไทย. รัฐสภาภิรัชช์.
- วารกรณ์ สามโกเศศ. (2554). *IDEA edutainment essay*. กรุงเทพมหานคร: OpenBook.
- วิชา ไชยสาร. (2545). การเมืองภาคประชาชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดวิเจพรินติ้ง.

วัลลภ ตั้งคณาบุรุษ. สภาเด็กและเยาวชนนานาชาติ. สภาเด็กและเยาวชนกับการมีส่วนร่วมในทางการเมือง.

Retrieved from

http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1205

วิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล.). สภาเยาวชนแห่งประเทศไทย. Retrieved from

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/admin_souvanee/ewt_dl_link.php?nid=340

สภาเด็กและเยาวชนจัดคัดเลือก คณะบริหาร-ปช.คนใหม่... อ่านต่อที่ :

<https://www.dailynews.co.th/regional/691203>. (2562). เดลินิวส์. Retrieved from
<https://www.dailynews.co.th/regional/691203>

สฤกษ์ดี ธีรบุญกิจจานุกิจ. (2547). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตเทศบาลตรัง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายการวางแผน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 9.

สังกมา สารวัตร. (2557). ปฏิบัติการประชาธิปไตยกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่: ศึกษากรณีผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรทัย ก๊กผล. (2548). In คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น (pp. 8). กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกนกวรรณ วงศ์กระพันธุ์
วัน เดือน ปี เกิด	31 มกราคม 2537
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลรวมแพทย์ จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/500 Aspire สาทร-ตากสิน (Timber Zone) ซอยสวนหลวง ถนนราชพฤกษ์ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY